

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 25. mars 2025
UOS2502453/PRJ
13.05.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum – Matsáætlun – Vindorkugarður á Þorvaldsstöðum

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 26. febrúar sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfis- og orkustofnunar um framangreinda matsáætlun.

Framkvæmdarlýsing

Zephyr Iceland áformar að reisa vindorkugarð í landi Þorvaldsstaða í sveitarfélaginu Borgarbyggð. Fyrirhuguð áform gera ráð fyrir uppbyggingu vindorkugarðs á Þorvaldsstöðum, með um 50-70 MW heildarafl. Gert er ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði um 11-14 og að afl hverrar vindmyllu verði 5-7 MW. Miðað við um 50 MW afl verður árleg raforkuframleiðsla vindorkugarðsins um 180-190 GWst. Samráð verður haft við Landsnet varðandi greiningu á mögulegum tengingum við flutningskerfið, útfærslu þess og valkostum auk rafspennu á fyrirhuguðum jarðstrengjum. Í matsáætlun kemur einnig fram að líklega verði tengt annaðhvort inn á tengivirki Landsnets við Hrutatungu eða vatnshamra.

Umfjöllun Umhverfis- og orkustofnunar

Í 3. gr. laga nr. 110/2024 um hlutverk Umhverfis- og orkustofnunar eru talin upp málefni sem falla undir starfsemi Umhverfis- og orkustofnunar.

Í 22. gr. laga nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana kemur fram að vinna skuli skýrslu um umhverfismat hinnar fyrirhuguðu framkvæmdar og taldar upp þær upplýsingar sem skýrslan skuli innihalda.

Umhverfis- og orkustofnun hefur farið yfir skýrsluna með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar, eftir því sem stofnunin telur að eigi við.

Verndar- og orkunýtingaráætlun

Stofnuninni er heimilt að binda virkjunarleyfi, sem stofnunin gefur út, skilyrðum skv. 5.gr. raforkulaga. Stofnunin bendir á að þar kemur m.a. fram að stofnunin getur sett skilyrði fyrir

útgáfu virkjunarleyfis er lúta að því að tryggja nægilegt framboð raforku, öryggi, áreiðanleika og skilvirkni raforkukerfisins og nýtingu endurnýjanlegra orkulinda. Enn fremur má setja skilyrði er lúta að umhverfisvernd, landnýtingu og tæknilegri og fjárhagslegri getu virkjunarleyfishafa. Samningur við flutningsfyrirtækið eða dreifiveitu á því dreifiveitusvæði sem virkjunin er á skal liggja fyrir þegar sótt er um virkjunarleyfi.

Framkvæmdin er til umfjöllunar í 5. áfanga rammaáætlunar. Skv. ákvæðum 4. til 6. greina laga 48/2011 um verndar- og orkunýtingaráætlun er stjórnvöldum einungis heimilt að veita leyfi tengd orkurannsóknnum og orkuvinnslu vegna virkjunarkosta sem eru í orkunýtingarflokki.

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að framkvæmdin, sem var skilgreind af Orkustofnun skv. ákvæðum reglugerðar 530/2014, hefur ekki verið flokkuð í nýtingarflokk rammaáætlunar. Framkvæmdin er í meðferð hjá verkefnisstjórn rammaáætlunar og hefur þar stöðuna "óflokkað" og "mat í undirbúningi" skv. upplýsingum frá verkefnisstjórnar rammaáætlunar.

Loftslag

Í 4. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 er fjallað um *efni umhverfismats* og taldir upp þeir umhverfisþættir sem fjalla skal um í matinu. Áhrif framkvæmdar á *loftslag* er einn þeirra þátta sem nauðsynlegt er að fjalla um. Í matsáætluninni er ekki að finna umfjöllun um áhrif á loftslag. Nauðsynlegt er að fjallað verði í umhverfismatsskýrslu um áhrif framkvæmdar á loftslag.

Umfjöllun um loftslag þarf að miða að því að gera grein fyrir þeirri losun sem stafar af framkvæmdinni. Til losunar frá framkvæmd telst bæði *bein losun* frá framkvæmdinni (losun að umfangi 1) og hins vegar *óbein losun* frá framkvæmdinni (losun að umfangi 2 eða 3).

Undir óbeina losun getur til að mynda fallið losun vegna framleiðslu íhluta í vindmyllurnar og flutningur þeirra og starfsmanna á framkvæmdasvæði ásamt fleiri þáttum.

Þess ber að geta að í júní 2024 kynntu stjórnvöld nýja og uppfærða aðgerðaráætlun í loftlagsmálum.¹

Örplast

Umhverfis- og orkustofnun vill benda á að þekking á örplasti hefur aukist töluvert á undanförunum árum þar sem stærstu uppsprettur losunar örplasts á landi eru dekkjaslit, vegryk en auk þess kemur plast frá sjávarútvegi og fiskeldi. Í skýrslu sem unnin var fyrir Umhverfisstofnun Noregs² árið 2020 kemur fram að myndun örplasts í Noregi er um 19.000 tonn. Í sömu skýrslu kemur fram áætluð losun sé á bilinu 10 til 170 tonn frá vindmyllum, miðað við þær 1000 vindmyllur sem voru starfandi á því ári. Auk þess kemur fram að matið

¹ [Aðgerðaráætlun stjórnvalda í loftlagsmálum](#)

² [Norske landbaserte kilder til mikroplast](#)

varðandi örplast frá vindmyllum sé byggt á mjög takmörkuðum grunni. Umhverfis- og orkustofnun leggur því áherslu á að framkvæmdaraðili leiti upplýsinga hjá framleiðendum og fái t.d. upplýsingar um slit á blöðum og fjalli um áhrif örplasts í umhverfismatinu.

Niðurstaða

Stofnunin gerir að öðru leyti ekki athugasemdir við framlagða skýrslu.

Virðingarfyllst,

Rán Jónsdóttir
Verkfræðingur

Kristín Björk Birgisdóttir
Sérfræðingur